

”GUDS ORD BÄR ICKE BOJOR” 2 Tim. 2:9

NORDISK ÖSTMISSION

NR 3

SEPTEMBER 2013

ÅRG 50

Kyrkan i Gammalsvenskby. Gammalsvenskby var ett uppskattat resmål bland deltagarna i Nordisk Östmissions missions- och äventyrsresa i maj 2013. Inne i tidningen kan man läsa mer om denna resa och om Nordisk Östmissions verksamhet, främst i Ukraina.

Foto: Agneta Renshult

Betraktelse:

”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.”

Varje gång vi döper ljuder Jesu ord både för den som döps och för dem som är närvarande vid det tillfället. Varje gång våra konfirmander står inför Guds ansikte vid konfirmationen ljuder samma ord, och varje gång kryper orostanken fram: Hur många av dessa unga kommer att våga leva i den tro som de döpts till och vars löften de, av Gud själv, fått bekräftade i den stunden?

Man kan nog, med människotankar, fråga sig varför vi håller på och döper och varför upprepar vi Guds löften släkte efter släkte, när vi ser så många som verkar glömma bort det de har varit med om?

Det enkla svaret är: Jesu befallning! Han ger själv uppdraget. Han ger också ett löfte om sin närvaro när vi fullgör Hans uppdrag. Ett uppdrag som gäller *alla* folk. Uppdraget handlar alltså inte enbart om att döpa en gång under jordevandringen utan även om lärandet – undervisning om innehållet i den tro vi döps in i. Uppgiften att visa på det Jesus gjort för oss och som gäller alla folk i alla tider. Det handlar om vägen tillbaka

för oss vilseförda. Vägen hem till gemenskapen mellan vårt ursprung och oss – tillbaka till Gud.

Tidigare var Mission ett hedersuppdrag. Man hörde om missionärens upplevelser av Guds närvaro i svåra situationer, om människor som fick upptäcka den Gud som älskar alla människor och som vill komma i kontakt med var och en för att ge möjligheten att ta emot erbjudandet om den gåva som enbart kan ges genom Jesu liv, död och uppståndelse.

Vad blev det av detta hedersuppdrag? Numera hör man oftare om olika vägar till Gud, alla lika viktiga. Man talar om att Gud är ”större” och, medvetet eller omedvetet, använder man samma ord som Mohammed myntade om sin bild av det gudomliga, efter att ha ställt samman sina funderingar om människans villkor. Man talar om dialog som mellan jämlikar.

Var tog Jesu ord om att det är Han som har *all makt i himmelen och på jorden* vägen? De är ju grunden för både dopet och uppdraget om att lära. Den som har all makt borde ju vara allas angelägenhet! Varför skall vi hålla oss till den som har liten eller ingen makt? Kanske handlar det om att den som har makt också kan komma med anspråk. Den allmakt som vår egen önskan söker har en konkurrent och det skapar en oro som gör att man hellre ser åt ett an-

nat håll och hoppas att ingen avslöjar oss. Tyvärr så glömmer vi även att Han, som har all makt, inte använder den för egna syften utan använder den enbart för att göra det möjligt att

föra varje hemlängtande människa den rätta vägen hem till Gud.

Sven Olof Johansson

Veinge-Tjärby

Välkommen att lära känna Nordisk Östmission!

Ordförandens spalt

En hälsning till läsaren

Jag vill hälsa ett speciellt välkommen till er som läser tidningen efter att ha fått den som bilaga till *Världen idag*. Nordisk Östmission är en missionsorganisation som allt sedan 1956 har varit med om att sprida kristen tro i Östeuropa och Asien. För närvarande stöder vi verksamhet i framförallt Lettland, Litauen, Ryssland, Ukraina och Iran. Vi ger hjälp till församlingsuppbyggnad, översättning och tryckning av böcker, utbildning och till radiomission. Vi har även en omfattande materiell verksamhet. T.ex. går det med jämna mellanrum en långradare lastad med kläder m.m. från vårt insamlingsförråd i Solberga i Bohuslän. Mer om Nordisk Östmission kan du läsa på annan plats i detta nummer. Du kan fortsätta att följa verksamheten genom denna tidning, som kommer ut fyra gånger om året. Den kommer hem till dig om du

sätter in 50 kr på vårt postgironummer, som står på tidningen sista sida.

En bok om tro i Kina

I sommar har jag läst en till svenska nyöversatt bok ”Gud är röd. Berättelser om hur den kristna tron överlevde och blomstrade i det kommunistiska Kina” av Liao Yiwu. Nordisk Östmission har idag ingen verksamhet i Kina, men jag tycker ändå att bokens budskap har relevans för oss och har därför valt att recensera den här. Boken består av 18 löst sammanlänkande uppsatser som är skrivna mellan 2002 och 2010. Liao Yiwu är inte själv kristen, utan buddhist men eftersom han är regimkritisk och själv har fått lida har han en mycket positiv inställning till de kristna.

I boken får vi bl.a. möta dr Sun som var dekan vid en stor medicinsk fakultet nära Shanghai men som slutade denna tjänst för att bota sjuka och

predika evangelium i södra Kina. Han arbetade i en av de fattigaste delarna i Kina där man ofta fick gå i dagar för att komma till de olika byarna. Han är inte rädd för att gå in bland de leprasjuka och operera dem. Han undervisar också människor som i sin tur skall kunna bota folket som bor här. Samtidigt har dr Sun motarbetats av den kinesiska regeringen. Efter ett besök hos en kinesisk församling i USA får han inte längre inresetillstånd i Kina.

Vi får också möta Wang, vars far var präst och hade sammanställt en psalmbok på språket miao. I början på 1950-talet började jordägarna förföljas i Kina. Om det då inte fanns några rika jordägare kunde man välja att förfölja de kristna istället. Tack vare sin utbildning fick Wangs far ändå en relativt central post i byn men i samband med kulturrevolutionen 1966 intensifierades förföljelserna. Under hela tiden höll Wangs far ut i bön tillsammans med andra kristna. Det slutade med att han arresterades och fördes bort i maj 1969 av ett antal soldater. I december 1973 avrättades han. Berättelsen

om hur familjen kämpar för att få ta med sig hem och begrava hans döda kropp är gripande. Wang själv fortsatte sin fars kristna verksamhet och blev själv arresterad några år senare. I samband med Maos död 1976 förbättrades läget något för de kristna och Wang blev frisläppt efter 3 år i fängelset.

På 1800-talet var många missions-sällskap från västvärlden verksamma i Kina. Missionärerna blev utkastade efter det kommunistiska maktövertagandet och de kristna kineserna fick sedan lida mycket speciellt under kulturrevolutionen men det lyckades inte att utrota de frön som såddes under 1800-talet. Idag går kristendomen framåt med stormsteg i Kina. Enligt vissa källor kan det finnas fler än 100 miljoner kristna i landet. För oss som arbetar med mission idag kan det vara trösterikt att veta att det ord som predikas idag kan ge välsignelse långt senare.

Boken "Gud är röd" är väl värd att läsa med sina exempel på hur människor har kunnat offra mycket för det de tror på.

Martin Wihlborg

Mirjam och Boas Adolphi berättar om arbetet bland barnen i Kiev

Plats: Solberga församlingshem (Bohuslän)

Tid: Lördag 5 oktober kl 15.00

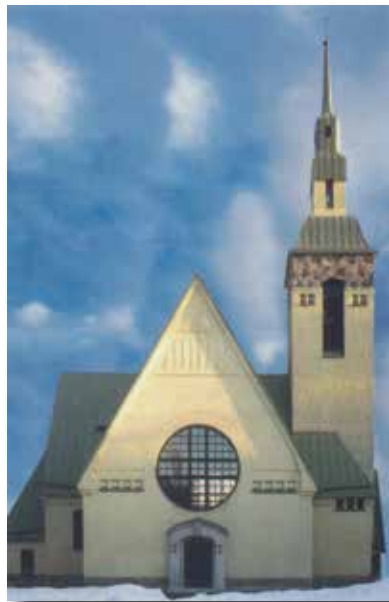
Mission i österled

Varför mission österut, när det redan finns en stor kristen kyrka, den ortodoxa? Efter 70 år av blodig förföljelse finns det många som överhuvudtaget inte vet någonting om kristen tro. Därtill finns det minoriteter som inte är kristna samt etniska grupper som har gammal evangelisk tradition och därför behöver hjälp med att grunda församlingar på nytt.

Nordisk Östmissions grundare

Nordisk Östmission grundades av en tsarrysk sjöofficer, Konstantin von Koch. Efter första världskriget blev han kvar i Finland och konverterade från ortodox tro till evangelisk och blev så småningom ordinerad som präst. Han arbetade bland ryska flyktingar först i Finland och sedan under många år i Västeuropa. Under denna tid var han först anställd i Slaviska Missionen (numera Ljus i Öster) 1956 formades en ny organisation gemensam för de nordiska länderna, Nordisk Östmission, som framförallt inriktade sig på flyktingar i Västeuropa. Under denna tid anställdes flera missionärer för att nå olika grupper. Alltefter som många av dessa utvandrade till andra världsdelar uppkom behov av ny inriktning.

1978 avled Konstantin von Koch, 87 år gammal, efter en lång och välsignad tjänst som missionär. Han hade önskat att NÖ skulle läggas ned efter hans död och så skedde i Danmark.

Den evangelisk-lutherska kyrkan i Zelenogorsk (Terijoki) i Karelen. I denna bygd på gränsen mellan öst och väst verkade von Koch som missionär i femton år under 20- och 30-talen. Inte så långt härifrån ligger Kronstadt, där NÖ har verksamhet.

Foto: T Bykova och V. Uzjviev.

Den svenska avdelningen vägrade emellertid att dö och gick därför vidare med nya kallelser.

Radiomission

1970 började man med radiomission, riktad framförallt mot länderna bakom ”järnridån”. Radiovågor kan aldrig stängas ute av aldrig så höga gränser. Denna mission utvecklades starkt under de kommande åren. Man sände missionerande program på ryska,

NORDISK ÖSTMISSION

ukrainska, rumänska, albanska, persiska och t.o.m. kinesiska. På olika sätt arbetade man för att föra in kristen undervisning och litteratur framförallt s. k. bibelbrev. Bristen på biblar var enorm och därför gällde det att hitta vägar att nå in med bibeltexter.

Mission idag

En stor förändring skedde i samband med turbulensen i sovjetimperiet, när detta rasade samman kring 1990. Nu öppnades helt nya möjligheter att nå in i länderna och börja stödja kristna grupper och församlingar. En av NÖ:s missionärer, Waldemar Wardaschko, var född i Charkiv och

hade som barn kommit till Tyskland. Det blev naturligt att han återvände till sin födelsestad för att bygga upp en luthersk församling. Detta har fört vidare till samarbete med både den tyska lutherska kyrkan och den lutherska synoden, lokaliserad kring Odessa, samt den ukrainska lutherska kyrkan i Kiev. Därtill har NÖ även ett omfattande diakonalt arbete för att nå gatubarn, barnhem och fattiga familjer. I Sverige har en omfattande verksamhet byggts upp med insamling av kläder, hjälpmedel, sjukvårdsutrustning m m. Årligen sänds flera stora transporter till församlingar i Ukraina, Rumänien, Moldavien och

Från Nordisk Östmissions årsmöte i Gällstad 1997: fr.v. Kyrkoherde Ulf Jonsson, kassör Anders Eliasson, ordf. Bengt Westholm, radiomissionär Jancu Moscovici, fru Malvina Moscovici, missionär Waldemar Wardaschko, långvarige styrelseledamoten Hugo Gustafsson, tolken Nils Lennart Runbäck samt sedermera biskop Viktor Gräfenstein.

NORDISK ÖSTMISSION

Baltikum. Under 00-talet har också ett flertal gruppresor med buss gjorts för att givare själva skall få direkt kontakt med människor i öst.

I Baltikum har vi nära kontakt med den lutherska kyrkan i fr.a. Lettland och stöder en svensk som har präst-tjänst där. Därtill kommer stöd till utbildningen av teologer genom Lutherakademien. I Litauen stöder NÖ den lutherska kyrkan och dess missionsarbete. I Ryssland har vi kontakt med den Ingermanländska kyrkan och dess arbete i Kronstadt i Finska viken utanför S:t Petersburg.

Till sist tre speciella områden. Det är angeläget att stödja kristna i muslimska länder. Tillsammans med många andra missioner ges stöd till

radiomission på farsi (persiska). I detta samverkar NÖ med en missionär, som ursprungligen kommer från Kurdistan i Iran. Det andra är att motverka könshandel (trafficking). I samverkan med det världsvida Hannaprojektet ges stöd till Hanna i Kiev. Det tredje är litteraturmission med översättning och utgivning av biblar, god teologisk litteratur och andaktsböcker.

Vi är tacksamma för att Herren har välsignat vår mission och ger oss möjligheter att tjäna evangeliets sak i denna kaotiska tid.

Bengt Westholm

Mer om NÖ:s historia kan man läsa i nr 1/2006 (jubileumsnumret)

Grundaren av Nordisk Östmission: Pastor Konstantin von Koch, född i Ukraina (nuv. Chmelnytskyj), uppfostrad ortodox, sedermera finsk medborgare och ordinerad i en luthersk kyrka i Danmark, bar den svenska prästdräkten.

Välkommen till Kyrkresa 2014 till Finska vikens inre 30/7 – 6/8 – en annorlunda pilgrimsresa!

Målet med resan är att få uppleva något av gudstjänstfirandet i och omkring Sankt Petersburg, metropolen på andra sidan Östersjön. Jag som skriver detta och som leder resan har verkat som evangelisk-luthersk missionär i österled i ett tiotal år, i det finsk-ryska sammanhanget. Jag vill ge resedeltagarna en inblick i det arbetet och i den annorlunda atmosfär som möter oss bortom finska gränsen. Området är ett gränsland sedan det befolkades och kristnades och inbjuder oss till andlig växt och respekt för andra kristna traditioner.

Huvudmålet är den rysk-svenska söndagshögmässan i Sankta Katarina kyrkhus mitt i staden men vi kommer också att besöka rysk-ortodoxa kyrkor. På söndagskvällen finns möjlighet att fira gudstjänst i den ännu svårtillgängliga gamla evangelisk-lutherska kyrkan på Kronstadt, örlogsstaden strax hitom Sankt Petersburg. Första dagen erbjuder möjlighet att alternativt resa över klosteröarna Valamo eller Konevitsa i Ladoga (1), besöka en ännu levande härd för ”ingermanländskt” kyrkoliv med utbildningscentret i Keltto (2) eller besöka Novgorod (3). Andra dagen resa till Kronstadt. Därpå söndagen med gudstjänsterna. Sista dagen – dag till förfogande för egna museibesök m.m.

Kostnad ca 5.000 med båtresa från Stockholm och bussresa genom Finland. Tvåbäddsvandrarhemsboende. Hör av dig och be om mer utförligt reseprospekt! Prioritera fredagsalternativen i intresseanmälan senast 1/1 2014. Välkommen.

Mvh Jonas Nilsson 076 – 063 15 49.

*Reseberättelser från Kyrkresan 2012 finns i NÖ årg. 49/nr 4.
Sankta Katarina har egen FB-sida genom tolken Valerij Volodin.*

Ukrainaresan, en inledning

Under tiden 1-10 maj ägde en av NÖ:s äventyrsresor i samarbete med Björn Lénberg rum. Det var vår sjunde resa av detta slag. Vi har bett några olika resedeltagare att skriva ned sina intryck, varför läsarna av *Nordisk Östmission* torde få en ganska heltäckande bild av hur det hela gick till. Tidigare resor i samma stil har förekommit 1994, 1998, 2000, 2001, 2002 och 2004. Även dessa resor finns skildrade, i tidigare årgångar av vår tidning.

Red.

Det var en gång ...

av Carl Eric och Ebba Svensäter
med instämmande av Martha och Per-Åke Svensson

Det var en gång 32 bussresenärer som gav sig iväg på en resa till Ukraina. En del hade gjort en sådan resa tidigare. För andra var det första gången man var med om en sådan upplevelse. Så var det för bl.a. oss, Ebba och Carl Eric. Det blev en unik resa med buss via Karlskrona, genom Polen och in i Ukraina. Någon kallade resan en äventyrsresa och den karaktäristiken stämmer ganska väl. Det blev en annorlunda resa.

Resan leddes av Björn Lénberg och Anders Eliasson med Olle Töllenius som chaufför. Ibland ryckte också Björn in som chaufför.

En annorlunda resa

Det blev en annorlunda upplevelse

*Björn Lénberg med Olles buss.
Foto: Svensäter*

där den största delen av dagen handlade om att åka buss på ofta undermåliga vägar. Vi lagade vår mat un-

der pågående, skumpig färd som vi sedan oftast åt oftast ute i det fria. Det mesta av matförrådet hade vi med från Sverige. En elektrisk vattenkokare gjorde det möjligt för oss att värma vatten för kaffe och te som serverades under pågående färd. Vi delades in i matlag som fick ansvar för matlagningen. Någon fick uppdraget att städa bussen, andra att se till att vi fick morgon- och aftonböner eller att vi bad till maten, eller att det fanns tillräckligt med mat, eller att diska efter maten. Allt detta gjordes i bästa samförstånd.

Toalettbestyr under resan fick ofta utträttas i skogen på höger eller vänster sida om vägen för män respektive kvinnor.

Allt fungerade väl och sammanhållningen blev bara bättre och bättre under resans gång. Humöret var gott och ingen klagade. Det var en resa

Gudstjänst i Odessa. Foto. Svensäter

vi gjorde tillsammans och den blev därför lite av vad vi själva gjorde den till.

Syftet med resan var att konkret se och uppleva något av det arbete som Nordisk Östmission gör i Ukraina. Vad fick vi då vara med om när det gäller den saken? Några glimtar vill vi förmedla som vi upplevde det.

Med på resan hade vi vår underbara Mirjam Adolphi som blev en ovärderlig tolk för oss och gav oss information i ord och bild från makarna Adolphis arbete i Ukraina.

Odessa med omnejd

Vårt första mål var Odessa och här blev vi inkvarterade i lutherska kyrkans seminariebyggnad, där vi sov i olika rum, många eller färre tillsammans. Denna dag hade vi tillryggelagt 80 mil!!! Med på resan hade vi mycket som vi tillsammans samlat ihop för att skänka bort till olika institutioner: kläder, sjukvårdsmaterial, mediciner, leksaker, korv och övriga specerier. Vårt första besök blev på ett hem för f.d. intagna. De hade varit internerade av olika anledningar. När de så kom ut fanns ingen plats för dem, så här har kyrkan en stor uppgift. De som bor här, 82 personer är i åldrarna 15-75 år och det var rörande att höra deras vittnesbörd om hur de kommit till tro. Det blev en verklig andaktsstund där och vi sjöng några svenska sånger.

Nästa ställe var ett barnhem och det upplevde vi beklämmande. Det kändes som om barnen var i ett fångelse

*Elisabet från Sverige och en ukrainska. Elisabet berättar själv i vår tidning.
Foto: Svensäter*

med järnhård disciplin. Vi kände oss inte ens välkomna dit.

På söndagen var vi med i gudstjänsten i lutherska kyrkan i Odessa. Den firas i ett församlingshem alldeles bredvid den tyska kyrkan där. Predikan hölls av en lekman och handlade om den förlorade sonen. Sedan var det vittnesbörd av tre kvinnor innan en engelsktalande pastor predikade över Joh. 21. Under hela gudstjänsten sjöng vi många psalmer. Anders bad kyrkobönen tillsammans med den lokale prästen.

Nästa stopp var ännu ett barnhem och dit var vi så välkomna. Platsen heter Mykolajiv och där bor föräldralösa barn i åldern 4-16 år. Ett av

barnen där, Valik, ville för oss återge berättelsen om Noas ark och det gjorde han så gripande. Regnet som föll, förklarade Valik, var Guds tårar. Också där hälsade vi barnen vid en andakt och vi sjöng en rörelsesång om just Noas ark.

Svenskbyborna vid Dnjepr

Nästa anhalt gällde svenskbyborna. Det var en upplevelse att träffa dessa gamla som fortfarande talar en gammal svensk dialekt. Dem vi träffade där bor enkelt på ett ålderdomshem med flera i varje rum. Vi mötte också en yngre man som vill behålla det svenska språket och försöka lära sin dotter det. Vi lämnade också här klä-

Gudstjänst i Gammalsvenskby. Foto: Svensäter

der och annat som de gamla kan ha glädje av. I Gammalsvenskby firade vi också högmässa i en kyrka som den lutherska församlingen får låna av den ortodoxa kyrkan. Här predikade Anders och vi firade nattvard tillsammans med en del av byborna.

Ytterligare intryck

Vi blev vänligt mottagna av församlingsföreståndaren Gennadij Miller i den lutherska församlingen Zjovt-neve och de försåg oss med mat flera gånger. Vi fick känna av den stora gästvänlighet som så ofta finns i dessa fattiga länder. Att ha gäster är en ära och man gör vad man kan för

att hedra sina gäster. Här har vi i Sverige något att lära.

I Ukraina finns många rika, många fattiga, många jättefattiga, men ingen medelklass. Vår tolk Mirjam berättade i bussen för oss om olika mänskoöden och om livet i Ukraina. Folket här är mer än i Sverige öppna för att ta emot Jesus. Mirjam bor där tillsammans med sin man Boas halva året och andra halvan i Sverige. Att vara sjuk i Ukraina är otroligt kostsamt. Man måste betala för allt, medicin, skyddshandskar om de behövs, alla undersökningar, ha med sig egna lakan till sjukhuset osv. Därför att alla är så fattiga odlar man så mycket

som möjligt av sin föda på de små odlingslappar man har vid sina hus. Man odlar främst potatis, morötter och lök. Man tar vara på allt t.o.m. bland sopor.

En annan plats vi besökte var en neuropsykiatrisk klinik i Mykolajiv. Där delade vi vittnesbörd och sjöng. Björn Lénberg intervjuade en av oss om detta att vara kristen. Det blev en liten predikan. De som vistas där, bor där för resten av sina liv. Det finns

inget annat liv för dem om inte något särskilt händer.

Denna resa var den 99:e för Björn till Ukraina, och Olle har kört hit 20-25 ggr, vilket betyder att vi varit i händerna på ledare som visste vad de gjorde.

Det var en gång ... och alla dessa resenärer återvände efter en resa som varit så rik på nya och annorlunda upplevelser. Vi tackar Gud för hela resan!

Med buss till Ukraina

Ukrainaresan i maj 2013 blev min andra i ordningen. Den första ägde rum i september 1994 och hade Charkiv som mål. I år besöktes Odessa, Gammalsvenskby och trakterna däromkring. Båda resorna var arrangerade av Nordisk Östmission i samarbete med Björn Lénberg.

Äventyrsresa

Bussfärdsrutinerna hade inte förändrats sedan sist. Allt var sig likt. Kaffemuggarna dinglade i sina krokar ovanför resenärernas huvuden. I bästa flygvärdinnestil flög matvärdarna fram längs bussens mittgång med fyllda brickor. Reskostnaden bjöd inte på någon större variation. Man fick något att äta och man blev mätt. Pauserna längs vägen var många och följde en viss ordning. Tulltjänstemännen kontrollerade papper och

pass lika nitiskt som förr. Och bussen kröp långsamt fram på de usla ukrainska vägarna. Chaufförerna Björn och Olle som avlöste varann vid ratten, gjorde sitt bästa för att undvika de värsta hålorna, men det var inte lätt. Standarden på de flesta vägar var under all kritik.

Om någon – mot all förmodan – hade hoppats på en bekväm och vilsam lustresa blev han eller hon nog besviken. Resan hade inte planerats som en behaglig nöjestur och var faktiskt också utannonserad som en äventyrsresa. Man var så att säga förvarnad.

Att skapa kontakt med de ukrainare vi mötte under resan gick ganska lätt, språkförbistring till trots. Ett leende, en kram – ibland behövdes inte mer. Jag minns till exempel kvinnan på det kristna rehabcentret för före detta missbrukare och kri-

Resenärerna bidrog till den goda stämningen i bussen. Här ser vi paret Olausson från Solberga i Bohuslän, Kerstin Andersson samt Berit Dahlberg Olsson. Foto: Marianne Wallenberg.

minella personer. Stolt visade hon mig sitt rum och pekade på sina få, mycket prydligt ordnade ägodelar. På bordet låg en Bibel. Gång på gång gjorde hon mig uppmärksam på den. Flera boende på detta rehabcenter berättade för oss om sina liv och hur de genom tron på Jesus hade blivit räddade från undergång och fått en framtid och ett hopp.

Besök på hem

En av pojkarna på ett statligt barnhem utanför Mykolajev har på ett särskilt sätt stannat kvar i minnet. Med stor inlevelse och fantasi skildrade han för oss berättelsen om Noa och arken. Barnen och ungdomarna på denna institution verkade ha det

ganska bra, i alla fall så långt vi kunde uppfatta det. Men deras situation är långt ifrån enkel.

Mirjam Adolphi, vår tolk på resan, berättade för oss hur de statliga barnhemmen, likt det ovan nämnda, fungerar. När ungdomarna når slutet av tonåren måste de genast lämna platsen, där de flesta av dem vistats hela sitt liv. Några halvhjärtade försök görs kanske för att få ut ungdomarna i arbete, men den stora mängden av dem står helt utan stöd när de lämnar institutionen. De har bara sig själva att lita till. På institutionen lever man skyddat, utan kontakt med omvärlden, och de unga får ingen kunskap i hur samhället fungerar. På barnhemmet har de inte heller fått

*Gudstjänstfirare i Gammalsvensky. Elsa Kozenko tillsammans med fyra från bussen.
Foto Marianne Wallenberg.*

utföra praktiskt arbete i någon större utsträckning. Därför står de oftast handfallna när de sedan skall försöka klara sig helt på egen hand. Det säger sig självt att det är svårt att få arbete om man saknar grundläggande kunskaper i enkla vardagssysslor. Det vanliga är att pojkar, efter livet på institutionen, dras in i kriminalitet och olika slag av missbruksproblem. Flickorna ser oftast inget annat val för överlevnad än prostitution, ofta åtföljt av drogberoende.

En annan institution vi besökte, också den statlig, låg norr om Odessa. Så här efteråt erinrar jag mig gärna några småvuxna män med intellektuellt funktionshinder som fanns intagna på detta hem. Där fanns en

sådan smittande varm glädje i deras ögon som lyste lång väg. För dem fanns bara ett bekymmerslöst *nu* som gällde och de glädde sig åt minsta lilla sak. På denna institution fanns ett stort antal män ur de flesta åldersgrupper intagna – dock inga barn eller tonåringar om jag minns rätt. Gamla personer verkade ha fösts in där i brist på annat boende. Andra åter hade skilda psykiatriska diagnoser och så fanns, som ovan nämnts, sådana som hade olika slag av intellektuella funktionshinder. Det är lätt att tänka sig in i, hur tungt arbetet måste vara för personalen på ett sådant hem. Tungt, både fysiskt och psykiskt. Men just här, berättades det för oss, fanns några anställda som

var kristna. Ett litet ljus i mörkret. – Den ortodoxa påskén inträffade under vår vistelse i Ukraina och någon ur den svenska gruppen inledde därför med påskhälsningen *Kristus är uppstånden!* – *Ja, Kristus är sannerligen uppstånden!* svarades med stor inlevelse från alla håll i salen.

Gammalsvenskby

Besöket i Gammalsvenskby skilde sig från de andra besöken under resan och var en stor upplevelse. Byn har alltid haft starka band till Sverige och här finns än i dag ett antal personer som talar svenska. *I juli jag bliver åttisju år*, sa en gammal kvinna vi träffade på byns ålderdomshem. En annan berättade om något som inträffat år 1932: *Det var i det trettivående året*. Man anar dock att svenska språket inte kommer att vara levande i Gammalsvenskby så länge till. De som talar svenska är få och de är gamla. Efter dem kommer en ny generation som talar ukrainska eller ryska och som anpassat sig till det ukrainska samhälle de lever i. Med de svensktalande gamla kommer troligen en dag det mesta av svensk tradition att försvinna ur byn. Sorgligt, kan man tycka. Trots allt måste man någonstans acceptera att det är så här det måste bli till slut. Från 1780-talet har den svenska kolonin funnits i Ukraina. Ibland har den varit mer, ibland mindre avskärmad från övriga samhället. Rätt förstådd är nog utvecklingen rentav önskvärd. Sedan kan man ju alltid hoppas att kom-

mande generationer svenskbybor inte släpper den viktiga kontakten med sina rötter.

Vid några tillfällen skedde gudstjänstbesök. I Gammalsvenskby firade vi på måndagen mässa tillsammans med flera bybor i den gamla svenska kyrkan. (Kyrkan förstördes under sovjettiden och byggdes sedan upp som en ortodox kyrka som även lutheranerna lånar vid tillfälle.) Tidigare, under vistelsen i Odessa, var flera av de resedeltagare, som inkvarterats i den centrala delen av staden, med om påsknattsmässan i en ortodox kyrka. Söndag förmiddag deltog vi i en gudstjänst i S:t Pauli-huset, tillhörande Ukrainas evangelisk-lutherska kyrkosynod. Anders Eliasson, som läst in sig ordentligt på landets kyrkohistoria, hade tidigare under bussfärden berättat för oss om de olika kyrkosamfundet i Ukraina.

Familjen Miller

Familjen Miller i Mykolajev glömmar man inte i första taget. Gennadij, Nastasja och Bogdan Miller bjöd oss hem till sig vid tre tillfällen. De var oerhört gästvänliga och vi hade bara att slå oss ned vid dukat bord. Hos dem blev vi bland annat serverade påskbröd – stora cylinderformade vetebröd med vit glasyr och färgat strössel på toppen. Gennadij Miller leder en församling och har inrett ett kapell i sitt hus. Nordisk Östmission har ett nära samarbete med familjen Miller.

Gemenskap

Mycket mera funnes att berätta, men jag måste sätta stopp här. Den fina gemenskap som uppstod bland resedeltagarna i bussen under resans gång, förtjänar ändå att nämnas. Vi befann oss i en många gånger oönskad situation där framför allt de långa åkpassen var påfrestande. Det

gällde att hantera de besvärligheter som uppstod med glatt humör och god vilja att hjälpa till där man kunde. Jag tycker nog att vi lyckades med det. När jag ser tillbaka på resan som helhet skulle jag därför inte vilja ha den ogjord.

Kerstin Andersson

*Den ortodoxa kyrkan i Zmijivka, f d Gammalsvenskby lutherska kyrka.
Foto Marianne Wallenberg*

Brev till mina nypunna vänner

Mina reflektioner vill jag formulera som brev till de människor, som gjorde starkast intryck på mig under resan och som fått en speciell plats i mitt hjärta:

Tanja,

du lilla skrämde, som hittats efter att ha legat utomhus i kyla i tio dygn;
du som inte kunde få den sjukvård du så väl behövde, därför att du inte hade pengar att betala med;
du som först ryggade undan när jag skulle klapa din kind, (kanske hade du blivit slagen?);
du som gav bort en av dina få ägodelar;
dig ville jag hunnit ge mycket mer tid och kärlek, men vårt korta möte är oförglömligt!

Tack för att du gav mig förtroendet att hålla om dig och krama dig!
Må det gå dig riktigt väl - och må du få stärkas och växa i den kärleksfulla miljö, där du nu har hamnat!

Valik,

med ditt välkomnande leende, som jag genast noterade, när vi kom till ditt "hem";
du som var frimodig och berättade (tolkad förstås) för alla dina kamrater, lärare och oss svenskar om Noa och hans ark;
du som sa att Gud grät så att Hans tårar dränkte jorden;
jag kunde inte låta bli att krama dig efteråt. Då gav du mig en egen liten predikan. Dina ögon strålade!

Vad kommer det att bli av dig, när du blir vuxen? En lysande förkunnare?

Tack, Valik, för det lilla "New Testament" du gav mig, men framför allt för den kärlek, värme och omsorg, som du visade mig!

Ett varmt tack vill jag rikta till *Mirjam*, som i bussen gav oss vittnesbörd om Guds stora kärlek, gripande berättelser, som inte lämnade oss oberörda. Tack också för att du hjälpte oss att förstå genom ditt skickliga tolkande!

Elisabet Siverbo

Några tankar om Ukrainaresan

Det var med många positiva känslor som jag packade ner saker som jag trodde skulle komma till användning som gåvor under vår resa. Eftersom jag hjälper till att ta emot och packa de saker vi får till vårt insamlingsställe kunde jag välja ut barnkläder, leksaker, skrivböcker, pennor, kriter, sjalar och hattar m.m. Vi hade också med oss glasögon, frottéhanddukar och sjukvårdsmateriel.

Det visade sig vara mycket välkomna gåvor när vi besökte bl.a. hem för föräldralösa barn, hem för handikappade och utvecklingsstörda barn och ungdomar. När vi kom ner till Gammalsvenskby och besökte ålderdomshemmet där var det en glädje att få ge de gamla våra sjalar, sjaletter, hattar och raggsockor. En del sjukvårdsmateriel fick personalen ta hand om, vilket de blev mycket glada för.

Det visade sig att vi skulle bo två nätter på ett pastorseminarium i Odessa, där hälften av våra transporter från lagret i Solberga hamnar. Det var en överväldigande känsla att plötsligt få se en tom bananlåda lutad mot en vägg som var märkt med min handstil. Det andra förrådet ligger i Mykolajiv, vilket vi också besökte. Det var roligt att med egna ögon se var ”våra saker” blir av. En del av våra barnkläder som vi hade med fick vår guide Mirjam Adolphi, Barnens Ambassad, med sig till sitt arbete bland gatubarn i Kiev och ute i byarna där de så väl behövs.

Resan bjöd på många upplevelser, inte minst att lära känna så många härliga medresenärer. Den finns fortfarande ofta i tankarna och blir ett minne för livet både för mig och Allan.

Brith Larsson

Sådana här spontanbesök brukar förekomma under resor med Björn. Mona och Brith i samspråk med en ukrainiska. Foto Allan Larsson

En bild från det psykiatriska hemmet som NÖ-gruppen besökte. Foto: Marianne Wallenberg

Några årtal med anknytning till Gammalsvenskby (2)

På resan genom Ukraina i maj besökte gruppen från NÖ också Gammalsvenskby. Det var den tredje äventyrsresan som också omfattade denna by, på en gång en vanlig ukrainsk by och en ovanlig. Tidigare resor dit ägde rum 1998 och 2004. Sedan har människor med anknytning till NÖ varit där andra gånger också, vilket fått nedslag i artiklar i vår tidning. För nytillkomna läsare och andra tar vi med en något förändrad utgåva av listan på händelser vi hade i NÖ 3/2004.

Medeltid och senare. Svenskar bosätter sig i Estlands kustområden (Estland och Vik), på Dagö och Runö.

1595-1721 Dagö lyder under den svenska kronan mellan frederna i Teusina och Nystad.

1781 De flesta svenskar (omkr. 1200) på ön Dagö i det dåvarande ryska guvernementet Estland tvångsutvandrar till Ukraina, till ett område Ryssland erövrat från Turkiet.

1782 Den 1 maj anländer de som överlevt vintern på vandring (omkring 535 st.) till Dnjepr. En liten träkyrka byggs, och de sju första åren har man kyrkoherde Europaeus som pastor. Antalet svenskar minskar ytterligare.

1804-1806 Det växer upp tyska kolonistbyar i dåvarande södra Ryssland. Tre av dem, som får namnen Klosterdorf (katolsk), Mühlhausendorf och Schlangendorf, anläggs norr och söder om den svenska byn.

1862 Gammalsvenskby, Mühlhausendorf och Schlangendorf inordnas som pastorat i Rysslands evangelisk-lutherska kyrka. Ett antal pastorer tjänstgör under de närmaste årtiondena.

1885 Den nya kyrkan av sten blir klar.

1887 Den tyska kyrkan blir också klar. Bägge kyrkorna betjänas av samme kyrkoherde.

Runt sekelskiftet 1900 Byn växer till. Somliga utvandrar till Kanada eller Sibirien.

Första världskrigets slut. Inbördeskriget drar fram. Kristoffer Hoas (1877-1941), klockare i Gammalsvenskby, prästvigs 1922 inom svenska kyrkan. Det gemensamma pastoratet kan anses upplöst.

1920-tal. Svåra tider för folk i det nya Sovjetunionen. Kristen tro motarbetas och förföljs av de kommunistiska myndigheterna.

1929. De allra flesta svenskar i Gammalsvenskby (knapp 900), nu sovjetmedborgare, utvandrar till Sverige, dit de kommer 1 aug. Man blir bokförd som inflyttad i Ljungarum. De flesta blir kvar i Sverige (t.ex. i Habo och på Gotland), där de kallas "svenskbybor". Några fortsätter till Kanada. Sedan 1930 samlas man varje år 1 aug. till en högtid på Gotland, från 1932 i Roma.

1929-1931 Drygt 200 "svenskbybor" återvänder till Gammalsvenskby. Byn blir en kolchos.

1930-tal. Förföljelser. De bägge kyrkorna förvärldsligas och blir med tiden ruiner.

Många "försvinnet" när Stalins förföljelse av olikfärdiga och minoriteter sätter in. I en nyutkommen bok av den ryske forskaren Andrej Kotljatjuk med titeln "I Stalins smedja. Ukrainas svenska kolonister under 1900-talets totalitära experiment" har man kunnat ange att 23 svenskbybor sköts i fångelse i Cherson och att ytterligare sju utflyttade bybor sköts på annat håll i Sovjetunionen. Boken, som är på ryska, behandlades i en kulturartikel av Staffan Skott i Svenska Dagbladet i juli i år. Det är från denna artikel vi har hämtat denna uppgift.

Andra världskriget Tyska hären kommer 1941. När den drar sig tillbaka tar den med sig både tyskar och svenskar från området västerut. Somliga hamnar i Sibirien, sedan de hamnat inom Sovjets maktområde i Mellaneuropa.

Efterkrigstiden. Man får möjlighet att återvända till byn. Kristendomsutövning sker dock i hemlighet. By-

arna har nu officiella slaviska namn. I stället för Gammalsvenskby kallas byn för Verbivka (Pilträdsby).

1990-tal. Byarna vid Dnjepr, som nu går under samlingsnamnet Zmejevka (Schlangendorf, Ormby) upplever att Sovjetunionen faller sönder. Invånarna blir ukrainska medborgare i byn Zmijivka.

"Svenska kyrkan" renoveras åren runt 1990 av Oleksandr Kvitka, och blir ortodox. Svenska lutherska gudstjänster firas ibland. En församling finns registrerad. Man får besök från Sverige.

1995. Kyrkoruinen i Schlangendorf återinvigs som kyrka efter att ha renoverats. Detta blir DELKU-församlingens hem. Man upplever att Gräfenstein var den som "började vår kyrka", även om han samma år lämnar ämbetet som superintendent i DELKU.

00-tal. Präster från Sverige besöker byn för att förrätta gudstjänster. En av dem är Karl-Erik Tysk, som bidragit till litteraturen om byn genom böcker utgivna av Skara stiftshistoriska sällskap. Tysk tjänstgör också i Schlangendorf då kyrkan saknar stadigvarande präst.

2008. I samband med statsbesök i Ukraina besöks byn av Sveriges konung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia.

2013. Både vid infarten till Zmijivka och sedan till Gammalsvenskby möts man av kommunens vapen i blått och gult, färger som finns i både den svenska och den ukrainska flaggan. Vidare ser man tydligt skylten med just ordet "Gammalsvenskby".

Anders Eliasson

Nordisk Östmission under 2013

I 57 år har Nordisk Östmission fått förmånen och förtroendet att bedriva missionsarbete, diakoni och stödsatser för främst kyrkorna i Östeuropa, men även i Asien. Det är först och främst en Herrens nåd att Han har låtit utföra sitt verk genom NÖ – Gud till ära och människor till frälsning! Men NÖ har också sina trogna vänner och understödjare att tacka. Genom denna artikel önskar NÖ ge exempel på vad din gåva fått bli till användning för under första halvåret 2013:

- I Iran, där kristna lider svårt under förföljelse och förtryck, har NÖ gett stöd till radiomission och missionärsmedhjälpare.
- Barnhemsbarn i Kiev, Ukraina ges genom NÖ:s försorg också i år möjlighet att komma till sommarläger vid Svarta havet.
- Baltikum hör till de områden, som i skymundan drabbades hårt av fi-

nanskrisen och fortfarande lever i sviterna av den. I Litauen stödjer NÖ kyrkans arbete genom att understödja två pastorer och i sommar ges lettiska och litauiska ungdomar möjlighet att medverka vid Corpus Christi sommarkonferens i Finland. Lettland får också genom NÖ:s bidrag ta del av en nytryckning av Bo Giertz' roman Stengrunden.

- ”Guds ord bär inte bojor” har varit något av NÖ:s motto under åren. NÖ har under flera års tid, så även i år, varit med och bidragit till översättning av Bibeln till ängsmariska, ett av alla minoritetsspråk i Ryssland. Detta var ett litet axplock av NÖ:s anslag under året. NÖ:s bön och förhoppning är att Er gåva, genom dessa anslag ska bli till sådan välsignelse att den får bidra till att Guds hus blir fullt (jmf Luk. 14:23).

Simeon Appell

Mottagare på besök på vårt lager

På midsommardagen fick vi möjlighet att låta en som delar ut humanitär hjälp träffa dem som sköter packningen av densamma. Det var Bogdan från en av SELKU:s församlingar i Nikolajev (Mykolajiv) som på sin väg till Corpus Christi-konferensen i Finland gjorde ett besök i

Sverige. Jag tror att det var mycket givande för alla inblandade att han kunde besöka lagret i Solberga. Och det var särskilt givande för arbetet, då nästa transport ska gå till just Nikolajev. Det visade sig att situationen i Ukraina har förändrats, och det är högre krav på dokumentationen för

NORDISK ÖSTMISSION

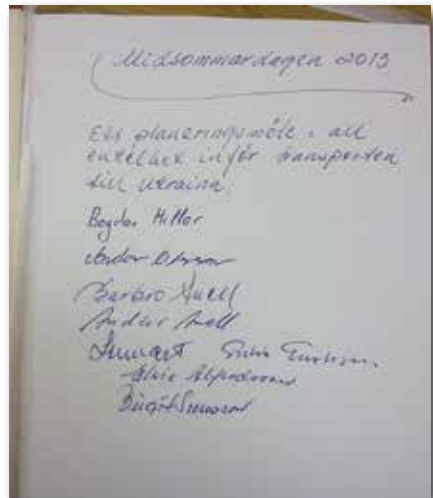

Bogdan Miller besöker Solberga. Här tillsammans med våra trofasta transportmedarbetare.

hjälpssändningarna. Så vid detta möte kunde vi diskutera det nya upplägget, och översätta de första dokumenten med detsamma.

Det var också mycket givande för undertecknad att få besöka er som jobbar med lagret. Det är ett stort och viktigt arbete ni gör, hjälpen kommer fram till dem som behöver den, och hjälpen hjälper inte bara fysiskt, den öppnar också upp dörrar till människors hjärtan och myndigheters välvilja, så att evangelisationen kan få följa efter. Så jag var glad att få träffa flera av er som gör detta arbete möjligt!

Anders Olsson

Anmärkning angående kyrkor i Ukraina

Den ortodoxa kyrkan är *delad i tre, nämligen Kiev-patriarkatet, Moskva-patriarkatet samt den autokefala ortodoxa kyrkan.*

Grekisk-katolska kyrkan *har påven som överhuvud, men liknar den ortodoxa kyrkan till det yttre. Den har sina rötter i unionen i Brest, en överenskommelse mellan kung Sigismund och några ortodoxa biskopar. Sigismund vann alltså en del ukrainska undersåtar för Rom, men misslyckades 1593 att göra det samma med sina svenska undersåtar. Kyrkan har även en församling i Zmijivka.*

Lutheranerna är *också av tre slag:*

DELKU=Tyska evangelisk-lutherska kyrkan i Ukraina. Bl.a. S:t Pauli kyrkan i Odessa, kyrkan i Schlangendorf samt en församling i Charkiv hör hit. Alexander Gross leder en bibelskola. Företrädesvis rysktalande. Biskopen heter Spalinger och är från Tyskland och Bayerns lutherska landskyrka är den tyska kyrkan man har mest kontakt med.

SELKU=Ukrainas evangelisk-lutherska kyrkosynod. Brödraförsamlingar (med pietistiska rötter) under ledning av biskop Viktor Gräfenstein. Seminariet i Usatove, församlingen vars gudstjänst bussgruppen besökte i Odessa samt Millers församling hör hit. Seminariet får lärarkrafter från Lutherska kyrkan i Kanada. Under åren 1992-1995 var Gräfenstein superintendent (ett slags biskop) för DELKU, men i slutet av 1995 blev det en delning. SELKU hyr kyrkolokal av DELKU i Odessa.

Det tredje lutherska samfundet är Ukrainska lutherska kyrkan (ULK). Det ukrainska språket är viktigt och gudstjänstordningen är östkyrklig, dvs den liknar gudstjänsten i den ortodoxa kyrkan. Dess biskop heter Vjatjeslav Horpyntjuk. Man har kyrkogemenskap med Wisconsin-synoden.

Det finns i Ukraina många protestantiska eller evangeliska församlingar som inte är lutheraner, utan t.ex. baptister eller pingstvännen.

Det var den ortodoxa kyrkan som firade påsk 5 maj, enligt julianska kalendern. Denna kalender ligger 13 dagar efter, jmf att man har 25/12 när vi har 7/1; påsken styrs dock även där av vårdagjämning och månen, varför påsken olika år kan infalla samtidigt med vår påsk, men också långt senare.

A.E.

Dagbok på nätet

Sanni Nurmi är en finska på 22 år som bor i Åbo. Hon studerar medborgaraktivitet och ungdomsarbete vid yrkeshögskolan Novia. I dessa studier ingår praktik. Årets praktik, som är hennes andra under studierna, gör hon inom Nordisk Östmission. Det betyder att hon i somras arbetade på ett statligt ukrainskt barnläger. Hon kunde också berätta om Gud på detta läger. Hon förde dagbok på nätet, en s.k. blogg, och vi klippte ur denna dagbok två dagboksanteckningar från högsommaren.

Sextonde juli

Idag hade vi vår första kreativa lektion. Först var det lite svårt att hitta ett ställe var vi skulle kunna vara så att barn hittar oss men så att det inte är för mycket ljud runtomkring oss. Till slut satt vi ändå intill ett ställe nära högtalare som spelade musik konstant, men vi struntade i det och började spela gitarr och sjunga olika sånger på finska. Snart kom det några barn och lyssnade på oss. Mellan sångerna diskuterade vi med barnen, och då och då ville några av dem själva testa att spela gitarr. Lyckligtvis hade jag med mig några gitarrackord ritade på papper, så det gick också att lära dem någonting de inte kunde tidigare. På lektionen för dagens grupp berättade vi om kung David, lärde dem lite engelska och sen tillverkade vi alla en origami-fågel.

På dagens diskussionsstund märkte vi att rökning är väldigt genomtalat tema också här i Ukraina, så det lönar sig inte att prata mer om det längre. Istället ska vi fokusera mer på deras framtid och vad de vill jobba med o.s.v., någonting som kommer dem nära. Men ändå verkar det vara så att unga här är utan hopp i sitt liv, för de bara skrattade åt oss när vi frågade vart de skulle vilja åka om de skulle kunna välja. Det känns nog lite löjligt att ens fundera på vart man skulle vilja åka om man inte ens är säker på vad man gör med sitt liv nästa höst.

Sjuttonde juli

Idag slog verkligheten oss i ansiktet och hårt. Vi fick höra om några småbarns historier och dagen har gått med att smälta de här historierna: olika slags våld, sexuella övergrepp, försummelse, allvarliga sjukdomar, etc. Och allt detta bara därför att deras föräldrar har gjort dåliga val i sitt liv och har varit oförmögna att älska och ta hand om sina barn. De här barnen måste bära dessa fysiska och psykiska ärr med sig hela sitt liv. Och deras bakgrund orsakar också att ingen vill adoptera dessa barn. Deras framtid ser därför väldigt mörkt ut. Samtidigt kan jag inte förstå hur barnen kan vara så glada och fulla av livsglädje. Allt detta går över mitt förstånd. Dessa barn behöver kärlek och vuxna som de kan lita på, för de

har inte haft sådant i sitt liv tidigare. Jag kan inte förstå hur någon skulle vilja skada sitt eget barn så mycket. Jag är arg och ledsen samtidigt. Jag kan inte tåla det här.

Man blir förstås också lite orolig för sin egen hälsa eftersom några barnsjukdomar är smittsamma och också ganska allvarliga. Man får gärna be för oss att Gud skulle beskydda oss från allt ont här!

Dagens kreativa lektion gick ganska bra, vi började med att sjunga och

spela några låtar på finska. Sedan berättade vi skapelseberättelsen med hjälp av bilder, och diskuterade med de barn som var med oss hur man borde behandla skapelsen. En av dem berättade ett gott råd han hade hört av en vis man: ”Om du skrattar åt någon annan människa, skrattar du åt Guds skapelseverk.” Till slut sjöng vi några sånger på ryska, vilket var bra för då behövde vi inte vår tolk så mycket och hon fick vila.

Sanni Elena Nurmi

Gåvoredovisning

plusgiro 422057-0

APRIL 2013

Gåvor	52.239:00 kr
arv	1.873.568:81 kr
Kollekter	20.816:00 kr
Summa	1.946.623:81 kr

Kollekter april 2013:

Brastad 4633, Ytterby 1756, Pauluskapellet, Uppsala 688, Uddevalla 1160, Lane Ryr 920, Kyrkliga förbundet i Mark-Bollebygd-Kind 3160, Ö Torsås 2434, Årsmötet i Göteborgs Vasa 1355, Ytterby 708+1445+934.

Begravningar april 2013:

Birgit Svensson, Drabo, Betty Gustafsson, Örby, Sylvi Nilsson, Solberga, Märta Andersson, Solberga, Sven Erik Halldin, Spekeröd, Paul Anderson, Lidhult, Sonja Schröder, Erik

Lundh, Ö Torsås, Börje Börjesson, Ljung (Älvsyssel).

Hyllningar april 2013:

Lars Johansson, Ö Torsås, Peter Johansson, Tostared, Gunnar Johansson, Surteby, Elsa Karlsson, Veddige, Ingvor Dalemar, Mölndal, Asta Skåring, Uddevalla, Ally Gustafsson, Göteborg.

Arv april 2013:

Allan Lindell, Margot Abrahamsson, Bertil Nilsson.

MAJ 2013

Gåvor	36.933:00 kr
arv	6.597:32 kr
kollekt	5.072:00 kr
Summa	48.602:32 kr

NORDISK ÖSTMISSION

Kollekter maj 2013:

Malmberget 1420, Årsmötet (tilllägg) 100, Torestorp 665, Uddevalla 370, Ytterby 1480, Fardhems pastorat 1037.

Begravningar maj 2013:

Britt-Marie Mattisson, Göteborg, Karl Erik Rignell, Lund, Olof Pettersson, Fjärås, Erland Hedeström, Bokenäs, Astor Ärenskog, Per Roos, Forshaga, Carin Fogelqvist, Släp, Ruth Friberg, Göteborg, Alfhild Börjesson, Brastad.

Hyllningar maj 2013:

Ingrid Cannert, Moholm, Bengt Westholm, Tynnered, Gunnar Andreasson, Göteborg, Birgit Söreke, Växjö, Einar Lundberg, Jörlanda.

Arv maj 2013.

Allan Lindell (tilllägg).

JUNI 2013

Gåvor	45.571:00 kr
kollektor	5.768:25 kr
Summa	51.339:25 kr

Kollekter juni 2013:

Solberga 353, Södertälje kristna samarbetsråd 923:25, Ljungskile församling 1230, Ytterby 2136, Fardhems pastorat 620, Kyrkliga Förbundet i Lund 506.

Begravningar juni 2013

Gunnar Holm, Färgelanda, Tomas Kårebäck, Gällinge, Karl Erik Rignell Lund, Gösta Hogander, Lysekil, Vendela Börjesson, Lars Berntsson, Öds-mål, Astrid Olausson, Solberga, Edith

Johansson, Källsjö, Wivan Andersson, Bäve.

Hyllningar juni 2013:

Allan Gunnarsson, Norum, Anne Nilsson, Nybro, Hans Andrae, Jeanette, Pennsylvania, Rune Nordgren, Karl-Johan Hansson, Håltå, Erik Hansson, Bäve, Åke Olsson, Herrestad.

Sykretsar andra kvartalet 2013:

Kungälv 1000, Snöstorp 4000, Gestad N 2000. Slätthög 1000.

Övriga upplysningar lämnas av kassören

NÖ är helt beroende av gåvor, och vi är tacksamma för allt vi har fått. Även du har möjligheten att ge en gåva till vårt plusgiro eller bankgiro! Har du nätbank, tag reda på om du inte kan lägga in en stående betalning till något av NÖ:s konton. Betalningar som kommer genom internetgirering anger oftast avsändarens namn och adress, så den uppgiften behöver man inte upprepa, utan spara utrymmet i ”meddelandespalten” till det man verkligen vill meddela. Kassören svarar på frågor om hur man betalar från utlandet eller i utländsk valuta. Alla givare får vår tidskrift t.v. Det gäller även den som ger minnes- eller hyllningsgåvor. Vi har tidningar i lager för utdelning till dina vänner, eller för att läsa i, om du är ny läsare av vår tidning.

Hälsningar till alla gamla och nya givare från kassören

Anders Eliasson

anders.eliasson(a)svenskakyrkan.se

Sedvanligt och ovanligt

Detta nummer av Nordisk Östmission har sedvanligt en betraktelse, information om vår verksamhet, berättelser från vårt område samt gåvoredovisning. Det ovanliga är att vi räknar med betydligt fler läsare denna gång, då vår tidning iblandas i en annan med större upplaga. Bilden visar både något vanligt, nämligen svensktalande, och något ovanligt, medborgare i Ukraina som talar svenska. Vi har dock verksamhet i fler länder i öst. Välkommen att läsa mer inne i bladet!

Anders Eliasson Foto: Kerstin Andersson.

Adressändringar meddelas kassören! Nordisk Östmission, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla

Nordisk Östmission har enligt sina stadgar målsättningen ”att verka för evangeliets spridande bland i första hand östeuropeiska men i mån av ekonomi och övriga resurser också bland asiatiska folk”. Nordisk Östmission deltar också i mån av möjlighet i ”materiell hjälpverksamhet bland ovanstående folk”.

Tidningen Nordisk Östmission utkommer med fyra nummer per år, i mars, juni, september och december.

Ordförande: Martin Wihlborg, Torsgatan 36, 431 38 Mölndal. Tel. 031-16 24 80,
e-post: martin.wihlborg@glocalnet.net

Kassör: Anders Eliasson, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla. Tel. 0522-64 21 86 dagtid,
Tel. 0522-66 42 00 kvällstid.

Ansvarig utgivare: Bengt Westholm, Guldringen 5, 426 52 Västra Frölunda.
Tel. 031-69 18 09

I redaktionen: Westholm, Eliasson samt Simeon Appell.

Hemsida: www.nordiskostmission.se

Vid insättning av minst 50:- på plusgiro 42 20 57-0 eller bankgiro 484-5350 får Ni vårt missionsblad 4 ggr om året.

ISSN 0345-8571

